

Protokół

7. posiedzenia, III. sesyi, VIII. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 27. lutego 1907.

Początek o godzinie 10 minut 20 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Stanisław hr. Badeni.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Kazimierz Lubomirski, Stanisław Mycielski, Ks. Wiktor Mazikiewicz.

Obecnych posłów 126.

Ze strony Rządu: c. k. Wiceprezydent Namiestnictwa Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół 5 posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół 6-go posiedzenia złożony jest w biurze sejmowem do przejrzenia.

Marszałek oznajmia, iż p. Stanisław Tarnowski z powodu złego stanu zdrowia nie może jeszcze brać udziału w obradach sejmowych.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 27 lutego

1907, roku, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Komisji budżetowej L. s.: 1275, 1276, 1278—1280, 1296, 1297, 1300, 1310, 1315 do 1317, 1325—1327, 1329, 1331—1340, 1347 do 1350, 1352—1364, 1373—1380, 1383, 1386, 1388, 1394, 1396, 1397, 1402, 1406, 1408—1410, 1416—1419, 1421, 1423, 1424, 1425, 1427.

Komisji szkolnej L. s.: 1305, 1309, 1311, 1328, 1351, 1389—1393, 1395, 1398 do 1401, 1403—1405, 1407, 1426.

Komisji gminnej L. s.: 1303, 1365, 1366.

Komisji petycyjnej L. s.: 1301, 1420.

Komisji administracyjnej L. s.: 1274, 1277, 1306, 1308, 1312.

Komisji prawnej L. s.: 1272, 1299, 1316, 1385, 1422.

Komisji gospodarstwa krajowego L. s.: 1303, 1415.

Komisji drogowej L. s.: 1273, 1298, 1304, 1307, 1367—1372.

Komisji kolejowej L. s.: 1387.

Komisji przemysłowej L. s.: 1320, 1330, 1384.

Komisji sanitarnej L. s.: 1319.

Po odczytaniu petycyi L. s.: 1276 Wydziału powiatowego w Lisku o zwolnienie gmin Bezmichowy dolnej i górnej od prestatycy szkolnej.

Przemawia p. Staruch popierając tę petycyę.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi L. s.: 1301 Gminy Preciszów o spowodowanie zniesienia tamt. stawów, udziela Marszałek głosn zapisanemu dla poparcia tej petycyi p. ks. Stojałowskiemu.

P. ks. Stojałowski nieobecny w Izbie.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono właściwym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi L. s.: 1304 Gminy Libuchów o budowę drogi ze Strzelbie do Tarła.

Przemawia p. ks. Jaworski popierając tę petycyę.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi L. s.: 1329, Tomasz Fryza z Białogoboru w sprawie kosztów leczenia syna, przemawia p. Krempa popierając tę petycyę.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyi, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi L. s.: 1338, Zarządu Związku okręg. Towarzystwa szkoły ludowej w Tarnopolu o subwencyę, przemawia p. Michałowski popierając tę petycyę.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis

dalszych petycyi, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi L. s.: 1471 Towarzystwa „Sokół“ w Jaśle o subwencyę, przemawia p. ks. Pastor popierając tę petycyę.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyi, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi L. s.: 1425, Karoliny Widerbardt, wdowy po nauczycielu w Brodach o zapomogę przemawia p. ks. Effinowicz popierając tę petycyę.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyi, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi L. s.: 1426, Gminy stare Brody o zaliczenie do rzędu miejscowości II klasy płac nauczycielskich, przemawia p. ks. Effinowicz popierając tę petycyę.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyi, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie wniosku p. Filipa Włodka o zniesienie ograniczeń przy sprzedaży nierogacizny.

Przemawia p. Filip Włodek uzasadniając swój wniosek a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Korola o utworzenie gimnazjum z językiem wykładowym ruskim w Samborze.

Przemawia p. Korol uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji szkolnej.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Götza w sprawie zabudowania potoków górskich, zalesienia stoków gór u źródlowisk Dunajca, obwałowania Dunajca i przyspieszenia jego regulacji.

Przemawia p. Götz uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji wodnej.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Potoczka o zaprowadzenie także w szkołach wiejskich wyższego typu nauki.

Przemawia p. Potoczek uzasadniając swój wniosek a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji szkolnej.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej w sprawie zmiany ustawy o Radzie szkolnej krajowej.

Sprawozdawca p. Wł. Leopold Jaworski uwolniony na wniosek sekretara p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji, sprostowawszy poprzednio omyłkę druku, a mianowicie na stronie 7, w trzecim wierszu od góry, zamiast „dz. u. p. Nr. 173—175“ ma być „dz. u. p. Nr. 173, 174 i 175“.

U s t a w a

z dnia o Radzie szkolnej krajowej.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Artykuły II. i III. ustawy krajowej z dnia 15. lutego 1905 Dz. u. kr. Nr. 39, o Radzie szkolnej krajowej uchyla się w ich brzmieniu obecnem a będą brzmieć jak następuje:

Artykuł II. Rada szkolna krajowa sprawować ma zarząd szkół i zakładów wychowawczych pod względem pedagogiczno-dydaktycznym i ekonomiczno-administracyjnym w obrębie obowiązujących ustaw i rozporządzeń.

Do jej zakresu działania należy w szczególności:

1. przedstawianie wniosków do Najwyższej nominacji inspektorów szkolnych krajowych;

2. celem Najwyższej nominacji dyrektorów szkół średnich, państwowych szkół przemysłowych i wyższych szkół handlowych (akademii handlowych) przedstawianie terna, na podstawie którego następuje zamianowanie, oraz przedstawianie wniosków o przyznanie wyższej rangi, przeniesienie i pensjonowanie tych dyrektorów.

3. mianowanie inspektorów szkolnych okręgowych, dyrektorów i nauczycieli szkół ludowych, nauczycieli szkół średnich oraz szkół handlowych i przemysłowych, położonych oddziałów zawodowych w państwowych szkołach przemysłowych, dyrektorów szkół zawodowych poszczególnych gałęzi przemysłu i państwowych szkół rzemieślniczych, wreszcie służby zajętej przy wszystkich szkołach państwowych podlegających Radzie szkolnej krajowej, z zachowaniem przepisów ustaw a w szczególności praw zastrzeżonych Ministrowi wyznań i oświaty w ustawach państwowych z 8. czerwca 1892 Dz. u. p. Nr. 92 i z 19 września 1898 Dz. u. p. Nr. 173 — 175 co się tyczy przyznawania inspektorom szkolnym okręgowym wyższej rangi, co się tyczy traktowania ich według przepisów obowiązujących każdorazem nauczycieli szkół średnich i co się tyczy postanowienia, że nominacja ich stała ma być zależną od naj-

więcej trzyletniej służby prowizorycznej, co się tyczy przyznawania dyrektorom i nauczycielom wyższej rangi i zaliczania poprzednich lat służby do stabilizacji i celem podwyższenia płacy.

4. z zachowaniem przepisów ustaw, a w szczególności praw zastrzeżonych Ministrowi wyznań i oświaty w ustawach państwowych z 19. września 1898 dz. u. p. Nr. 173, 174 i 175 co się tyczy wstrzymania dodatku pięcioletniego dyrektorom i nauczycielom państwowych szkół średnich, seminariów nauczycielskich żeńskich i męskich i szkół przemysłowych.

a) zatwierdzanie w zawodzie nauczycielskim, przyznawanie dodatków pięcioletnich względnie wyższych stopni płac, udzielanie urlopów, przenoszenie, pensjonowanie inspektorów szkolnych okręgowych, dyrektorów i nauczycieli szkół ludowych, nauczycieli szkół średnich oraz szkół handlowych i przemysłowych, przełożonych oddziałów zawodowych w państwowych szkołach przemysłowych, dyrektorów szkół zawodowych poszczególnych gałęzi przemysłu i państwowych szkół rzemieślniczych wreszcie służby zajętej przy wszystkich szkołach państwowych podlegających Radzie szkolnej krajowej:

b) przyznawanie dodatków pięcioletnich udzielanie urlopu i przenoszenie nauczycieli głównych seminariów nauczycielskich męskich i żeńskich oraz nauczycieli szkół ćwiczeń;

c) przyznawanie dodatków pięcioletnich oraz udzielanie urlopu dyrektorom szkół średnich, państwowych szkół przemysłowych, wyższych szkół handlowych (akademii handlowych) i seminariów nauczycielskich męskich i żeńskich.

5. w obrębie ustaw obowiązujących układanie a po uzyskaniu przyzwolenia Ministra wyznań i oświaty przeprowadzanie planów naukowych i regulaminów szkolnych i naukowych dla wszystkich szkół Radzie szkolnej podlegających.

6. układanie względnie ocenianie projektów ustaw w sprawach ustawodawstwa szkolnego galicyjskiego. Należy je przedkładać Ministrowi wyznań i oświaty.

7. Zatwierdzanie książek szkolnych i środków naukowych dla szkół średnich seminariów nauczycielskich, szkół handlowych i przemysłowych, przyczem pozostaje nienaruszone prawo przyznane Radzie szkolnej krajowej Najwyższem postanowieniem z 25. czerwca 1867 wskazywania tekstów naukowych dla szkół ludowych. Książki do nauki religii mogą jednak dopiero wówczas otrzymać zatwierdzenie Rady szkolnej krajowej, jeżeli zostaną uznane za dopuszczalne przez właściwą wyższą władzę wyznaniową.

8. układanie rocznego budżetu szkół ze skarbu państwa lub z funduszu krajowego utrzymywanych lub zasilanych, a Radzie szkolnej krajowej podlegających.

9. ogłaszanie corocznego sprawozdania o stanie szkół Radzie szkolnej krajowej podlegających.

Artykuł III. W sprawach podległych jej szkół i personalu jest Rada szkolna krajowa instancją pierwszą, względnie wyższą, o ile Władze jej podwładne w kraju dla rozstrzygnięcia tych spraw w niższej instancji są powołane.

Od orzeczenia Rady szkolnej krajowej służy stronom rekurs do Ministerstwa wyznań i oświaty w ciągu dni czterdziestu, które liczą się od dnia następnego po doręczeniu orzeczenia.

W sprawach dyscyplinarnych inspektorów szkolnych okręgowych, dyrektorów nauczycieli i sług, Radzie szkolnej krajowej podległych, nie jest jednak rekurs do Ministerstwa wyznań i oświaty dopuszczalnym w tych przypadkach, w których orzeczenie brzmi na karę nagany. To samo stosuje się do kar porządkowych.

Rekurs wniesiony być ma do Rady szkolnej krajowej bezpośrednio i ma moc

wstrzymującą, o ile ustawa inaczej nie stanowi. Bliższe szczegóły co do wniesienia rekursu będą określone w drodze rozporządzenia.

§. 2.

Postanowienia ustaw krajowych, o ile sprzeczne są z powyższymi postanowieniami, tracą moc obowiązującą.

§. 3.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi wyznań i oświaty.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną oznajmiając, że zapisali się do głosu pp. Mogilnicki, Korol, ks. Bohaczewski, Piniński i Bobrzyński.

Marszałek udziela głosu p. Mogilnickiemu.

Przemawia p. Mogilnicki i kończy wnioskiem na przejście do porządku dziennego nad sprawozdaniem komisji.

Przemawia p. Bobrzyński.

Przemawia p. Korol.

Przemawia p. Piniński.

Przemawia p. Bohaczewski.

Podczas przemówienia p. Bohaczewskiego, Marszałek wzywa, by posłowie nie prowadzili dyskusji z mową podczas jego przemówienia.

Przemawia dalej p. Bohaczewski.

Po przemówieniu p. Bohaczewskiego, Marszałek udziela głosu reprezentantowi c. k. Rządu, radcy szkolnemu Baranowskiemu.

Przemawia reprezentant c. k. Rządu p. Baranowski.

Przemawia p. ks. Stojałowski.

Podczas przemówienia p. ks. Stojałowskiego, Marszałek ponownie wzywa posłów, by podczas przemówienia nie prowadzili dyskusji z mową.

Przemawia dalej p. ks. Stojałowski.

Na wniosek formalny p. Maissa Izba uchwała zaknięcie rozprawy.

Marszałek oznajmia, że przeciw wnioskowi komisji zapisali się pp. Staruch, Huryk, Oleśnicki, Bohaczewski, ks. Jaworski i Kuryłowicz, a za wnioskiem komisji pp. Tomaszewski, Stapiński, Stojałowski, Michałowski, Wurst, Buynowski, Tarnawski i Jabłoński.

Marszałek wzywa do wyboru mowców generalnych, — po chwili zaś oznajmia, iż mową generalnym przeciw wnioskowi komisji wybrany został p. Oleśnicki, a za wnioskiem p. Tomaszewski.

Marszałek oznajmia iż z powodu późnionej pory zamierza zamknąć posiedzenie i wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków i interpelacyj.

Sekretarz p. Urbański czyta

W n i o s e k.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby najdalej do końca roku 1907 założył skład drzewa opałowego z lasów rządowych w mieście Kołomyi.

Lwów, dnia 27. listopada 1907.

Wnioskodawca:

Kleski, w. r.

Huza, Krzysztofowicz, Buynowski, Głabiński, Tomaszewski, Jabłoński, Moysa, Tarnawski, Maiss, Bednarski, A. Theodorowicz, Czarkowski-Golejewski, Maryewski, Michałowski, L. Cieński, Wurst, Lipiński, Michalski.

W n i o s e k.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby z dniem 1. września 1907 otworzył seminarium nauczycielskie żeńskie w Kołomyi.

We Lwowie, dnia 27. lutego 1907.

Wnioskodawca:
Kleski, w. r.

Huza, Krzysztofowicz, Buynowski. Głabiński, Tomaszewski, Jabłoński. Moysa, Maiss, Bednarski, Federowicz, Czarkowski-Golejewski, Maryewski, Michałowski, Tarnawski, L. Cieński, Wurst, Michalski, Lipiński.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby §. 10. przepisów z 11. listopada 1898 l. 68.658, normujących udzielanie przez Bank krajowy pożyczek w obligacjach komunalnych, w ten sposób zmienił, że pożyczki komunalne splacalne w 44-letnim okresie udzielać będzie Bank krajowy także 30 miastom podlegającym ustawie z r. 1889.

We Lwowie, dnia 27. lutego 1907.

Wnioskodawca:
Tarnawski, w. r.

Huza, Wurst, Michałowski, Małachowski, Michalski, Bednarski, Maryewski, Rutowski, Jabłoński, Buynowski, Sala, Żardecki, Kleski, Maiss, Rayski.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby podatek klasowo-domowy od domów z drzewa budowanych, a składających się tylko z jednej mieszkalnej izby, i to bez kuchni, niżony był do kwoty 1 K 50 h.

We Lwowie, dnia 27. lutego 1907.

Wnioskodawca:
Szwed, w. r.

Kramarczyk, Schätzel, Szponder, Wilczkiewicz, Potoczek, Oleśnicki, Huryk, Barabasz, Wesoliński, Korol, Effenowicz, Staruch, J. Jaworski, Bohaczewski, Mogilnicki.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby w tym roku jeszcze przed zimą założył w Przemysłu skład drzewa opałowego, pochodzącego z najbliższych lasów skarbowych.

We Lwowie, dnia 27. lutego 1907.

Wnioskodawca:
Tarnawski, w. r.

Huza, Wurst, Michałowski, Małachowski, Michalski, Bednarski, Maryewski, Żardecki, Jabłoński, Maiss, Kleski, Buynowski, Rayski, Sala, Rutowski.

W n i o s e k

posła Krempe i towarzyszy.

Mimo natarczywego domagania się ludności Galicyi i innych krajów koronnych, mimo powszechnego uznania pożytku i nagłości sprawy, mimo zapewnienia J.E. byłego Prezydenta Ministrów, złożonego w Radzie Państwa w dniu 3. czerwca 1896, że przedłożenie rządowe nastąpi, sprawa ta powszechnego przymusu asekuracyjnego dotąd zalega i nie ma nadziei rychłego urzeczywistnienia.

Aby tedy przyczynić się do załatwienia tej tak ważnej sprawy po myśli i woli ludu, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się c. k. Rząd, aby w drodze właściwej postarał się o jak najrychlejsze wprowadzenie w życie powszechniej, przymusowej asekuracji od szkód ogniowych, na tej zasadzie, aby zarząd asekuracyjny należał do kraju, a opłaty asekuracyjne aby były pobierane wraz z krajowymi dodatkami do podatków.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby dokonanie tej sprawy do skutku dopilnował z największą usilnością.

We Lwowie, dnia 27. lutego 1907.

Wnioskodawca:
Krempa, w. r.

Stapiński, Oleśnicki, F. Włodek, Huryk,

Effinowicz, Bojko, Barabasz, Kuryłowicz, Bohaczewski, Mogilnicki, J. Jaworski, Korol, Staruch, Ostapczuk.

I n t e r p e l a c y a

p. Abrahamowicza i tow. do Pana Komisarza rządowego.

Poważna opinia kraju została w wysokim stopniu zaniepokojona zajściami, które wydarzyły się obecnie we Lwowie w toku śledztwa sądowego przeciw ruskim akademikom z powodu napadu na Uniwersytet lwowski.

Tak zajścia w areszcie śledczym, jak i fałszywe i stronnice, a w wysokim stopniu sądownictwu nasemu uwłaczające wiadomości, podane w publicystyce, zdolne są osłabić powagę i niezawisłość sądów. Czytaliśmy o rozmaitych masowych zebraniach, pijatykach, wiecach i demonstracjach, które podobno odbywały się w aresztach śledczych wrogie zaś krajowi pisma podawały nadto wręcz fantastyczne wiadomości, wywołujące nienastane presje na sąd. Nie jest też może nieuzasadnionem przypuszczenie, że władze centralne podjęły kroki, które można było pojmować, jako niezgodne z zasadami procedury karnej wpływ na władze sądowe. Nie wchodzimy w to absolutnie, czy i oile trwanie aresztu śledczego, dłuższe lub krótsze było uzasadnione, uważając to za sprawę czysto sądową, ale musimy być przekonania, że tylko obiektywne względy rozstrzygały i rozstrzygać mogły, bo tego rodzaju kwestya ani od jakichś strejków głodowych, ani od stronnicej lub kapryśnej opinii publicystyki zależeć nigdy nie powinna.

Z ubolewaniem wszakże musimy stwierdzić, że stanowisko sądownictwa w kraju wobec terrorystycznych presyj w całej sprawie tego procesu jest a może być w przyszłości jeszcze bardziej trudnem i przykrem.

Nie chcąc wpływać na tok spraw sądowych w żadnym kierunku, musimy to pozostawić inicjatywie i decyzji właściwych władz sądowych, czy uznają za stosowne

wobec tych wypadków zażądać delegacyi pozakrajowego sądu dla wydania orzeczenia w tej sprawie. Zaznaczając, że zależy nam jedynie na wszechstronnem wyświetleniu prawdy w sposób nsnwający wszelkie podejrzenie, my z naszego stanowiska przeciw ewentualnej delegacyi pozakrajowego sądu nie podnieśliśmy żadnego zarzutu.

Musimy tylko z największym naciskiem żądać, by ze strony władz rządowych dano zabezpieczenie zupełne, iż wymiar sprawiedliwości tak w tej, jak i w innych sądowych sprawach będzie wolnym od wszelkich presyj z góry czy z dołu i zawisłem li tylko od motywów obiektywnego, prawdziwego ocenienia zaszłych faktów.

Wobec tego podpisani zapytują:

1) Czy c. k. Rządowi wiadome są fakta podane powyżej;

2) Czy i co zamierzają władze zarządzić, ażeby podobne fakty nie powtórzyły się w przyszłości;

3) Czy Rząd jest skłonny dołożyć wszelkich starań, ażeby zabezpieczyć na przyszłość działalność sądownictwa wymiar sprawiedliwości od wszelkiej niepowołanej presyi.

Interpelujący:

Abrahamowicz, w. r.

Rayski, Wesoliński. Małachowski, Staniszewski, Tomaszewski. Bilezewski, Piniński, Kolischer, Lipiński, Federowicz, Brykczynski, Głabiński, L. Cieński, Sozański, Cielecki, Wł. Jaworski, Gniewosz, Wine. Kraiński, Czarkowski-Gojewski, Struszkiewicz, Rudrof, Gorayski, Rozwadowski, Bruniński, Wine. Gnoiński, Bal, Rutowski, Trzeciecki, Sękowski, Vivien, Pilat, Laskowski, Niezabitowski, Stan. Jędrzejowicz, Gütetz, Kramarczyk, Hupka, Milewski, Wład. Czajkowski, Józef Teodorowicz, Pelezar, Mieczysław Urbański, Pastor. Żardecki, Zdzisław Tarnowski, A. Jędrzejowicz, Jahl, Maiss, Kleski, Huza, Męciński, Mars, Michalski, Klemens Dzieduszycki, Sala, Antoni Teodorowicz, Goluchowski, Stadnicki, Białoskór-

ski, Mycielski, Skołyzewski, Wiktor Czaykowski, Starzyński, Stojałowski, Loewenstein, Maryewski, Szajer, Buynowski, Barworowski, Jabłoński, Horodyski, Bednarski, Korytowski, Traczewski, Bobrzyński, Wurst, Krzysztofowicz, Tarnawski, Wilczkiewicz, Michałowski, Szwed, Władysław Kraiński, Paszkowski, Merunowicz, Szponder, Tadeusz Cieński, Lityński, Potoczek, Kazimierz Badeni, Schnell, Andrzej Lubomirski.

Sekretarz p. Mycielski czyta:

I n t e r p e l a c y a

posła Krempy i towarz. do JW-go Pana c. k. komisarza Rządu, w sprawie nadużyć urzędowych popełnionych przez Stanisława Juzwę, inspektora szkolnego w Zaleszczykach.

Inspektorem szkolnym w Zaleszczykach jest Stanisław Juzwa. Urzęduje on w taki sposób, jakby jedynym celem jego było znęcanie się nad podwładnym mu nauczycielstwem. Wymieniać wszystkie ofiary nieuczciwego postępowania Juzwy byłoby zbyt trudnym. Wystarczy przytoczyć jeden najdrastyczniejszy przykład jego nieludzkiego postępowania:

Nauczycielką w Szczytowicach była Kazimiera Trembicka. Nauczyciele tej zarzucił Juzwa, iż wskutek cielesnego obcowania z nauczycielem Kwaśnickim zaszła w ciążę. Na podstawie tego pozbawił ją posady i doprowadził do takiej nędzy materialnej, że zrozpaczona dziewczyna popełniła samobójstwo. Przeprowadzona obdukcya zwłok (przez lekarzy dra Sołowskiego, dra Blutreicha i dra Rosena w obecności sędziego Joszta) wykazała, że ś. p. Trembicka była dziewicą nieskalanej czei (virgo intacta).

Nieludzkie i nieuczciwe postępowanie Juzwy z nauczycielstwem, spowodowało członka rady szkolnej okręgowej w Zaleszczykach, pana Jakóba Skulskiego do wystąpienia przeciwko Juzwie w drodze urzędowej. W tym celu wniósł Skulski w dniu 1. października 1906 do rady szkolnej kra-

jowej skargę (pod 1) w odpisie załączoną, która dotychczas załatwioną nie została.

Poprzednio jeszcze wystąpił Skulski przeciwko Juzwie w drodze publicznej, zarzucając mu, że jest moralnym mordercą nauczycielstwa.

Epilogiem tej sprawy była rozprawa karna przed sądem obwodowym w Tarnopolu (wyrok pod 2) w odpisie załączony. Rozprawa zakończyła się sromotną porażką dla Juzwy. Trybunał uwolnił Skulskiego od oskarżenia wniesionego przez Juzwę o obrazę czei i uznał, że ofiarowany przez Skulskiego dowód prawdy w zupełności się udał i że stwierdzonem zostało, iż Juzwa traktuje podwładne nauczycielstwo nie życzliwie, a nawet złośliwie, zaś postępek Juzwy z Trembicką był wprost nieludzkim.

Ponieważ Juzwa urzęduje nadal, a rada szkolna krajowa nie uznała za stosowne wytoczyć mu dyscyplinarkę, zapytują przeto podpisani WP Komisarza Rządu, czy znane mu są powyższe fakty i czy skłonny jest poczynić odpowiednie zarządzenia, by inspektora Juzwę do odpowiedzialności pociągnięto?

Lwów, dnia 27. lutego 1907.

Interpelant:

Fr. Kremba, w. r.

Stapiński, F. Włodek, Oleśnicki, Huryk, Bojko, Effinowicz, Kuryłowicz, J. Jaworski, Korol, Starneh, Ostapczuk, Barabasz, Mogilnicki, Bohaczewski.

W n i o s e k

p. Wursta i towarzyszy.

Zważywszy, że w powiecie kałuskim niema szkoły średniej,

zważywszy, że najbliższe szkoły średnie znajdują się w Stryju i Stanisławowie,

zważywszy, że powiaty sąsiednie jak doliniański, żydaczowski, rohatyński szkół

średnich nie posiadają, przeto dostateczna frekwencya szkoły średniej w Kałuszu byłaby zapewnioną.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

„Wzywa się c. k. Rząd, ażeby jak najrychlej założył szkołę średnią w Kałuszu“.

We Lwowie, dnia 27. lutego 1907.

Wnioskodawca :

Wurst, w. r.

Głąbiński, Michałowski, Rutowski, Bednarski, Tomaszewski, Wiśniewski, Jabłoński,

Bynowski, Huza, Lipiński, Piętaś, Gryziecki, Kleski, Loewenstein, Michałski.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie odczytanych wniosków umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń, interpelacye zaś odstąpi p. Komisarzowi rządowemu.

Marszałek zamyka posiedzenie, naznaczając następne na dzień 1. marca 1907, godzinę 10 przed południem i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 2 minut 50 popołudniu.

Marszałek :

Stanisław Badeni, w. r.

Sekretarze :

Mieczysław Urbański, w. r.
Kazimierz Lubomirski, w. r.

